

Jordi Llavina, El Punt-Avui, 11 de gener de 2013

EL MÓN BARDERA

Un dels relats d'aquest llibre ens presenta un home la família del qual està, francament, molt atrotinada. Té dona i sogra, tres fills, gos... a tots i cada un d'ells els manca algun òrgan. Llavors l'individu explica que sempre du una petita nevera al cotxe, i que està a l'aguait dels revolts més perillosos de les carreteres per veure si hi ha sort i pot fer collita d'òrgans dels cossos accidentats. Tan bèstia com això.

Ara fa un any vaig rebre, amb sorpresa, el que era el tercer llibre de Bardera, *Fauna animal*. Allà dins hi havia una literatura provocadora i ben escrita, en què el sofriment de tants personatges s'associava a una tràgica ganyota. *Els homes del sac* aprofundeix aquella línia, i, si de cas, l'extrema encara una mica més. A l'autor no li interessa cavar dins els personatges, ni donar-nos-en un retrat d'una fondària psicològica notable. Aquesta no és la comesa. El que pretén l'autor és servir-se d'uns personatges —d'uns titelles instrumentals— per crear l'artifici d'una veu. I val a dir que la veu de Damià Bardera és una veu poderosa, transgressora i lúcida.

Aquest llibre vivifica alguns mites i alguns relats tradicionals, i ens els fa girar com un mitjó: la lletera que es veia rica gràcies al seu enginy comercial, aquí esdevé una ionqui; la càndida Rínxols d'or del conte infantil, per a Bardera menja la merda servida en tres plats d'un menjador anònim. “Jo de gran vull ser ogre. Ja els ho he dit als pares i els sembla bé”: així s'expressa un personatge, i

queda clara la sensatesa dels seus tutors (vist el que s'ha de veure, i vivint en un món com el que ens ha tocat recentment de viure). El mite de l'autoestopista (que Antoni Puigverd va abordar, des d'un plantejament molt diferent, en un conte de fa molts anys) aquí rep nova saba: la noia té branquillons d'olivera en comptes de dits de carn. Una imatgeria a la Tim Burton serveix a un propòsit ambiciós: retratar un món de mones voraces, en què el pudor i els escrúpols morals han desaparegut (i que fa que ens preguntem sobre el buit que deixen). Per això, molts dels individus de Bardera són tolits, mutilats, incomplets. Per això hi ha tantes decapitacions. I, d'altra banda, "les camises de força són a la tintoreria"!

Cal llegir el llibre en ordre, del primer conte a l'últim. La descontextualització, en aquest cas, fa un flac favor a la literatura del gironí, a la construcció dels seus llibres: formalment, a banda un estil molt identificable, els seus contes creen analogies que només poden ser advertides en una lectura com la que assenyalo.